

TECHNISCHE VRAGEN

Datum: 12 maart 2021

Onderwerp: **Windpark**

Input CDA Culemborg fractie extra raadsbijeenkomst 11-03-2021

Criteria: Draagvlak

Huidige beleving: planontwikkeling is maatschappelijk onverantwoord

- 01> Wat heeft het college afgelopen jaar gedaan om participatie proces in tact te houden?
- 02> Hoe gaat het college de informatievoorziening over het windpark naar inwoners verbeteren?
- 03> Op welke manier starten wij effectief dialoog met voor- en tegenstanders van het windpark?
- 04> Hoe willen wij als raad omgaan met alle ingediende zienswijzen? Hoe betrekken wij de inhoudelijke bezwaren van de indieners op een juiste wijze in ons besluitvormingsproces?
- 05> Hoe denkt het college een antwoord te kunnen geven op de vraag welke omvang van een windpark voor een meerderheid van onze inwoners wel past bij de maat van Culemborg?
- 06> Welke aanvullende afspraken zijn er te maken om gezondheidsrisico's en slagschaduw te minimaliseren en hoe hard (juridisch afdwingbaar) zijn deze afspraken?
- 07 > Op welke wijze kunnen direct omwonenden en aanpalende bedrijven financieel extra worden gecompenseerd?

Criteria: Eerlijke verdeling lusten en lasten / lokaal eigenaarschap

Huidige beleving: Meest eerlijke en corporatieve vorm van windenergie wordt nu niet zo ervaren

- 08 > Waar ligt de formele zeggenschap en eigendom van het mogelijke windpark?
- 09 > Welke bereidheid is er bij initiatiefnemers om transparantie te geven in de businesscase?
- 10 > Op welke manier kunnen wij transparantie krijgen over het huidige aandeel van Eneco. Hoe is de formele zeggenschap geregeld? Hoe liggen de stemverhoudingen bij te nemen besluiten?
- 11 > Wat gaat het college en initiatiefnemer doen aan wegnemen weerstand/ vergroting draagvlak?
- 12 > Welke waarborgen en garanties worden afgegeven en hoe juridisch houdbaar zijn deze?

Criteria: Verantwoordelijkheid / goed bestuur en voorzorgsprincipe

Huidige beleving: Focus enkel gericht op duurzaamheidsambitie ipv gezondheid en leefbaarheid

- 13 > Op welke manier kunnen wij ons laten informeren over lopende jurisprudentie over vergelijkbare windparken in het land? Wat kunnen wij hieruit leren voor het proces in Culemborg?
- 14 > Hoe kijken wij naar Europese ontwikkelingen op het gebied van de afstandsnorm van molens tot woonhuizen?

15 > Op welke manier krijgen wij meer inzicht op de (extra) kosten op systeemniveau? Er zal veel nodig zijn om vraag en aanbod van stroom op elkaar af te stemmen (o.a. netwerkcapaciteit). Ons energienetwerk is niet ingericht op elektrificatie. Waar slaan maatschappelijke kosten voor verzwaring netcapaciteit neer?

16 > Op welke juridische bescherming kunnen onze inwoners rekenen? Op welke manier is de gemeente bereid, in samenspraak met de omwonenden, onafhankelijke jurisprudentie in te huren voor een objectieve beoordeling van de plannen van de initiatiefnemer? Dit mede om zicht te krijgen op het risico-profiel dat wij als gemeente lopen.

17 > Op welke manier zijn voorgenomen mitigatie afspraken juridisch afdwingbaar? Welke garanties hebben onze inwoners op toezegging van Windwinning ten aanzien van het maximum van 30 minuten slagschaduw per jaar?

18 > Waar ligt onze invloed als gemeenteraad? Waar ligt onze politieke ruimte?

Namens de fractie CDA, Marco van Zandwijk

Antwoorden namens het college van B&W

Ad 01

Rondom de procedure Windwinning heeft het college structureel gecommuniceerd over het proces. Na de vaststelling van de Windvisie (najaar 2017) is het initiatief Windwinning Culemborg ontstaan. Vrijstad en Eneco hebben het initiatief genomen om te onderzoeken of het mogelijk is om een tweede windpark in Culemborg te realiseren. Als initiatiefnemers hebben zij ook een verantwoordelijkheid om belanghebbenden te informeren en te laten participeren. Dit heeft volgens ons op een juiste wijze plaatsgevonden. Vanaf het najaar 2017 zijn met regelmaat informatieavonden georganiseerd en zijn nieuwsbrieven verschenen. Er is ook een aantal mijlpalen gepasseerd waarbij extra nieuwswaarde ontstond (behandeling principeverzoek, vaststellen notitie Reikwijdte en detailniveau (NRD)). Na vaststelling van de NRD is de gebiedstafel gestart waarbij alle belanghebbenden in en rondom het projectgebied deel hebben genomen. Doel van de gebiedstafel was om het initiatief te bespreken en daarbij alle belangen in beeld te brengen om zodoende tot een afgewogen en integrale oplossing te komen. Uiteindelijk is het proces van de gebiedstafel eind juni 2021 (tijdelijk) gestopt omdat duidelijk werd dat er geen compromis gevonden kon worden voor één variant. Vervolgens is het proces rondom het voorontwerpbestemmingsplan gestart (vaststelling in het college, publicatie en inspraakronde). Vanuit het college is hier met open vizier over gecommuniceerd. Tussentijds zijn wethouders Reus en Wichgers steeds beschikbaar voor éénieder die behoefte heeft aan overleg.

Ad 02

Het college houdt vast aan de lijn die is ingezet door structureel via verschillende kanalen over het initiatief te communiceren: gemeentelijke website, Culemborgse Courant en de social media-kanalen. Daarnaast communiceren de initiatiefnemers via hun eigen kanalen.

Ad 03

De discussie over het initiatief Windwinning is het moment van een open dialoog voorbij. De procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan en het verlenen van vergunningen is inmiddels gestart. Die procedures verlopen via een voorgeschreven stramien met meerdere inspraakmomenten. Uiteraard staat het de gemeenteraad of de afzonderlijke fracties vrij om tijdens deze procedures in gesprek te gaan met voor- en tegenstanders.

Ad 04

Zoals bij alle voorstellen tot wijziging van een bestemmingsplan bereidt het college de besluitvorming

voor waarin ook de inspraakreacties (en zienswijzen) behandeld worden. Het is aan uw raad om daar uiteindelijk een besluit over te nemen.

Ad 05

Nu op 4 maart de motie is aangenomen waarin gevraagd wordt om een tussenstap in te bouwen, zal dat moment bepalend zijn voor de vraag of er voorstel mogelijk is dat bestuurlijk gezien draagvlak heeft. Op 25 maart bespreken we de zorgen van de raad in een werksessie en hopelijk leidt dat tot een gezamenlijke conclusie die we als aanvullend kader aan de initiatiefnemers kunnen voorleggen.

Ad 06

De initiatiefnemers hebben de toezegging gedaan om de tijdsduur dat slagschaduw bij gevoelige objecten optreedt te minimaliseren (max. 30 minuten per jaar). Deze bovenwettelijke maatregel wordt als verplichting aan het bestemmingsplan gekoppeld. Daarmee wordt deze toezegging ook afdwingbaar (bestuursrechtelijk). Wat betreft de gezondheidsrisico's vanwege geluid zijn wij gebonden aan de normering vastgelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Ad 07

Vanaf het begin van de discussie over een mogelijk tweede windpark in Culemborg heeft het begrip 'het eerlijk verdelen van de lasten en de lusten' een centrale rol gespeeld. Dit is ook vastgelegd in de windvisie. De uitwerking hiervan krijgt vorm door:

- De socialisatie van de grondopbrengsten;
- Een gebiedsfonds;
- Een burenenregeling.

Het college is van mening dat binnen de mogelijkheden een maximale inspanning wordt gepleegd om de omgeving te laten delen in de opbrengsten van het windpark.

Ad 08

Eneco Wind BV en coöperatie Vrijstad Windwinning UA zijn ieder voor 50% eigenaar van het initiatief en na realisatie eigenaar van het windpark.

Ad 09

Het college is in gesprek met de initiatiefnemers om op dit punt zoveel mogelijk openheid te betrachten. Ook wij hebben op dit moment geen inzage in de businesscase en begrijpen heel goed dat transparantie over de cijfers kunnen bijdragen aan draagvlak en integrale besluitvorming. Zodra we meer informatie hebben, zullen we dat met de raad delen.

Ad 10

Zoals aangegeven zijn Eneco en Vrijstad ieder voor 50% eigenaar van het initiatief.

Ad 11

De belangrijkste opdracht is om de besluitvorming zo transparant mogelijk te laten verlopen en om aan te geven waarom we voor een windpark kiezen en hoe dit past in de duurzaamheidsambities die de raad heeft vastgesteld. De argumenten om tot besluitvorming te komen moeten valide en inzichtelijk zijn en moeten gebaseerd zijn op objectieve en deugdelijke informatie. Het college ziet dat er vanuit de samenleving ook gevoelsmatige bezwaren worden geuit en dat die bezwaren soms zijn gebaseerd op éénzijdige berichtgeving. Daar moeten we terdege rekening mee houden en in gesprek gaan met bezwaarmakers en hen van de juiste informatie voorzien. Desondanks zullen er mensen blijven die tegen windmolens zijn en blijven. Het is de taak van het college en de raad om belangen goed en transparant tegen elkaar af te wegen en een besluit ook zoveel mogelijk gezamenlijk uit te dragen. Alleen dan kunnen we werken aan de vergroting van het draagvlak.

Ad 12

De procedure is er opgericht om het bestemmingsplan Buitengebied te herzien en een

Omgevingsvergunning voor het windpark te verlenen. Beide besluiten komen bestuursrechtelijk tot stand en kennen hun eigen juridische context. Het handelen in strijd met het bestemmingsplan en/of verleende vergunning kan middels toezicht en handhaving worden tegengegaan.

Ad 13

Op deze vraag zijn logischerwijs meerdere antwoorden mogelijk. Rondom windenergie en het proces van vergunningverlening voor windparken bestaan in Nederland vele (tegengestelde) meningen. Vaak eindigen procedures voor windinitiatieven bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS). De jurisprudentie die door de ABRvS is opgebouwd weerspiegelt feitelijk het huidige toetsingskader voor windparken. Het college is van mening dat het initiatief Windwinning past in de lijn die de ABRvS hanteert.

Ad 14

De normering in andere landen is soms strenger en soms ruimer dan in Nederland. Er zijn geen nieuwe wetenschappelijke inzichten die aanleiding geven tot een aanpassing van de Nederlandse normering. Ook de WHO bepaalt de verwachte hinder op basis van geluidniveaus aan de gevel en niet op basis van afstand. Daar waar een onderliggende wetenschappelijke onderbouwing wordt gegeven is de normering net als in Nederland gebaseerd op een bepaalde kans op ernstige hinder.

Ad 15

Het windpark (als het er komt) zal moeten worden aangesloten op het elektriciteitsnetwerk van Liander/Tennet. De huidige verwachting is dat hiervoor een aanpassing zal moeten plaatsvinden aan het onderstation van Liander nabij de kruising van de N320 en de Rijksstraatweg. De initiatiefnemers zullen hiervoor een aansluitvergoeding moeten betalen en voor het overige zijn de kosten voor Liander. Zoals bekend dekt Liander haar kosten door deze in haar tarieven voor alle klanten te verrekenen. De maatschappelijke kosten dalen dus - zij het indirect - neer bij alle inwoners en ondernemers. Opgemerkt dient te worden dat een zonnepark met eenzelfde opgesteld vermogen als het windpark tot een veel hoger ruimtebeslag leidt en tot veel hogere maatschappelijke kosten. Omdat een zonnepark te maken heeft met grotere piekmomenten.

Ad 16

De (juridische) bescherming van onze inwoners is in de situatie van Windwinning niet anders dan voor andere initiatieven. Zoals ook eerder is aangegeven is het handelen in strijd met een vastgesteld bestemmingsplan en/of een verleende vergunning strafbaar en middels handhaving kan dit worden tegengegaan. Het college ziet geen reden om in deze fase een extra juridische toetsing te laten uitvoeren. Bovendien wordt de MER getoetst bij de onafhankelijke commissie voor de m.e.r. en staat het inwoners vrij om beroep aan te tekenen bij de Raad van State. Dat is voldoende borging.

Ad 17

Zie het antwoord op vraag 16.

Ad 18

Als gemeenteraad bent u bevoegd om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen of om dit na te laten. In de informatie-notitie van 10 februari (81547/133730) bent u daar over geïnformeerd. Op 25 maart bespreken we de zorgen van de raad in een werksessie en hopelijk leidt dat tot een gezamenlijke conclusie die we als aanvullend kader aan de initiatiefnemers kunnen voorleggen.